

I N F O R M A C I J A

o realizaciji Ugovora o koncesiji za izgradnju male hidroelektrane „Kaludra 2“ na vodotoku Kaludarska zaključenog sa koncesionarom „Hidroenergija Montenegro“ doo

Ministarstvo ekonomije je na osnovu člana 21 Zakona o koncesijama ("Službeni list CG" broj 08/09), raspisalo Javni oglas za davanje koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju malih hidroelektrana u Crnoj Gori dana 11.07.2013. godine. Nakon sprovedenog tenderskog postupka, a na osnovu Odluke Vlade Crne Gore o davanju koncesije, dana 23.04.2014. godine zaključen je Ugovor o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Kaludarska sa koncesionarom "Hidroenergija Montenegro" d.o.o. Berane.

Ovim Ugovorom koncesionaru je dato pravo projektovanja, izgradnje, korišćenja i održavanja male hidroelektrane instalisane snage 1,800 MW i procijenjene godišnje proizvodnje 6,00 GWh. Praćenje dinamike realizacije ovog Ugovora je podjeljeno u tri faze, i to:

I Faza – faza izrade tehničke dokumentacije, koja počinje od momenta usvajanja planske dokumentacije ili drugog akta koji su u smislu mjerodavnog prava podobni za izdavanje urbanističko tehničkih uslova;

II Faza – faza izgradnje Objekata mHE, koja počinje od Datuma izdavanja građevinske dozvole, a završava se dobijanjem upotrebne dozvole za Objekte mHE, i

III Faza – faza tehnno-ekonomskog korišćenja hidroenergetskog potencijala za proizvodnju električne energije u Objektima mHE, koja počinje na Datum početka komercijalnog rada, uključujući i taj dan, a završava se istekom Perioda koncesije.

Danom stupanja na snagu Odluke o donošenju lokalne studije lokacije "Kaludra 2", tj. 07.05.2016. godine istovremeno je počeo da teče Period koncesije od 30 godina, kao i I Faza u trajanju od 18 mjeseci u kom roku je koncesionar bio u obavezi da dobije građevinsku dozvolu. U ugovorenom roku, koncesionar je obezbjedio građevinsku dozvolu za predmetnu mHE 19.07.2016. godine čime je počeo je da teče rok II Faze-faze izgradnje, u trajanju od 24 mjeseca.

Koncesionar se zbog nemogućnosti da sprovede sve neophodne aktivnosti obratio Ministarstvu ekonomije dana 18.05.2018. godine sa zahtjevom za produženje III Faze. U svom zahtjevu koncesionar je naveo kako otpočinjanje gradnje može posljedično izazvati zatvaranje lokalnog saobraćajnog puta, te otežati funkcionisanje mještanima Kaludre, a što je stvorilo potrebu da se postigne dogovor sa mještanima oko nastavka realizacije ovog projekta. Predmetni razlozi su presudno uticali da se ne sprovedu sve propisane aktivnosti. Naime koncesionar je ukazao na svoju izuzetnu riješenost u realizaciji i ovog projekta, kao i svih ostalih, a što proizilazi iz činjenice da je koncesionar u kontinuitetu nastavio da izmiruje svoje obaveze prema svojim dobavljačima opreme za mHE "Kaludra 2", o čemu je informisao Ministarstvo u vidu dostavljanja ugovora o nabavci elektromašinske opreme, cjevovoda, cijevi i priključnih kablova, te dokaza o izvršenim uplatama dobavljačima po pomenutim ugovorima u iznosu od oko 890 hilj. EUR.

Pored ovoga, ističemo da je koncesionar u kontinuitetu tokom cijelog trajanja ugovornog odnosa, blagovremeno i u skladu sa odredbama Ugovora, dostavljao Ministarstvu dokaze o produžavanju relevantne bankarske garancije, na način i pod uslovima određenim Ugovorom o koncesiji za izgradnju mHE na vodotoku Kaludarska, što potvrđuje i trenutno validna bankarska garancija na iznos od 500.000,00 EUR.

Imajući u vidu sve navedeno, Ministarstvo je mišljenja da navedene okolnosti koje su dovele do kašnjenja u realizaciji ugovornih obaveza su u mnogome zavisile od stava lokalnog stanovništva koji se odnosio na korišćenje lokalnog puta. Takođe, je važno istaći da je koncesionar "Hidroenergija Montenegro" d.o.o. Berane do sada završio izgradnju osam mHE

Cijeneći dosadašnje rezultate, sve sprovedene aktivnosti i izazove sa kojima su se pojedini koncesionari sretali pri realizaciji projekata izgradnje mHE ukazala se potreba da Ministarstvo ekonomije o tome detaljno informiše Vladu Crne Gore. Naime, u periodu od početka dodjele koncesija

za mHE u Crnoj Gori, nastajale se raznovrsne okolnosti koje su u pojedinim slučajevima uticale na realizaciju ugovornih obaveza koncesionara, usljed kojih je dolazilo do potrebe za produženjem ugovorenih rokova odnosno za izmjenama drugih odredbi ugovora o koncesiji, koje su dovodile do nesigurnosti u pogledu prava i obaveza ugovornih strana. U namjeri da na jedinstven način reguliše uticaj potencijalno spornih okolnosti, na prava i obaveze ugovornih strana u koncesionim ugovorima, tamo gdje takve okolnosti postoje, i da omogući realan rok za završetak ugovorenih obaveza koncesionarima, Vlada Crne Gore je na sjednici održanoj 20.12.2018. godine donijela Zaključak broj: 07-287, kojim je odlučila da se, u onim slučajevima gdje takva potreba postoji, sa koncesionarima zaključi izmijenjeni ugovor o koncesiji kojim bi se redefinisali i preciznije uredili određeni aspekti postojećih koncesionih odnosa. Cijeneći navedeno, kao i činjenicu da je investitor obezbijedio svu opremu i izvršava ostale obaveze iz navedenog Ugovora, predmetni zahtjev je ocjenjen opravdanim u smislu produženja roka za okončanje relevantne faze projekta koji bi se realizovao kroz zaključenje tipskog ugovora. Produženje faze izgradnje bi se realizovalo na račun skraćivanja faze eksploatacije.

U skladu sa navedenim, budući da je Vlada Crne Gore u cilju unifikacije postojećih koncesionih odnosa utvrdila tipski ugovor za koncesiju za izgradnju malih hidroelektrana, pripremljen je predlog ugovora. Predloženi model ugovora po svojoj suštini predstavlja izmjene i dopune Originalnog ugovora u prečišćenoj formi, i na osnovu ovog ugovora ne nastaje novi koncesioni odnos između koncedenta koncesionara, već se njime uređuje postojeći koncesioni odnos nastao na osnovu Originalnog ugovora.

Osnovni elementi tipskog ugovora su:

- Ugovor o koncesiji se realizuje u tri faze:

I Faza - koja je počela da teče 07.05.2016. godine, a završena je 19.07.2016. godine;

II Faza – počinje od Datuma izdavanja građevinske dozvole tj. od 19.07.2016. godine, a završava se 18 mjeseci od zaključenja ovog ugovora;

III Faza - u roku koji se izračunava na način što se od Perioda koncesije oduzme trajanje I Faze i II Faze, u koje se ne uračunavaju periodi eventualnih produženja rokova odobrenih od Koncedenta u skladu sa ovim Ugovorom.

- period koncesije je 30 godina, koji počinje da teče od dana početka I Faze Plana realizacije;
- Ugovorom je propisan obaveza dostavljanja Bankarske garancije do završetka II faze, kao i za period trajanja programa revitalizacije koji prethodi prenosu vlasništva objekata, nakon isteka perioda koncesije, na Državu;
- koncesiona naknada je fiksna i iznosi 6,5 % od ostvarene godišnje proizvodnje mHE, s tim da taj iznos ne može biti manji od 5 % od planirane proizvodnje iz Idejnog rješenje iz Ponude Ponuđača. Naknada se plaća u iznosu od 6,5 % ostvarene godišnje proizvodnje mHE odnosno 5 % procijenjene proizvodnje iz Idejnog rješenje iz Ponude Ponuđača, zavisno koji je od ta dva iznosa veći u datoj godini
- predviđen je prenos vlasništva nad zemljištem i objektima mHE sa koncesionara na Državu Crnu Goru, bez ikakvih tereta i bez prava koncesionara da traži bilo kakvu naknadu;
- utvrđeni su razlozi za raskid ugovora, koji mogu biti u određenim slučajevima automatski, bez dostavljanja posebnog obavještenja, i raskid uz prethodno obavještenje koncesionara i određivanje primjerenog roka za ispunjavanje prekršene obaveze utvrđene ugovorom.

U vezi sa navedenim, Ministarstvo ekonomije predlaže Vladi Crne Gore da donese sljedeće

ZAKLJUČKE

1. Vlada Crne Gore je usvojila Informaciju o realizaciji Ugovora o koncesiji za izgradnju male hidroelektrane „Kaludra 2“ na vodotoku Kaludarska zaključenog sa koncesionarom „Hidroenergija Montenegro“ doo.
2. Vlada Crne Gore je prihvatila Ugovor o koncesiji za izgradnju male hidroelektrane mHE „Kaludra 2“, na vodotoku Kaludarska.
3. Ovlašćuje se Dragica Sekulić, ministarka ekonomije, da u ime Vlade Crne Gore, potpiše Ugovor o koncesiji iz tačke 2. ovih zaključaka, sa koncesionarom „Hidroenergija Montenegro“ doo, Berane.

PREDLOG

**UGOVOR O KONCESIJI
ZA IZGRADNJU MALE HIDROELEKTRANE mHE „KALUDRA 2“ NA
VODOTOKU KALUDARSKA**

Ugovor o koncesiji za izgradnju male hidroelektrane „Kaludra 2“ na vodotoku Kaludarska (**"Ugovor"**) zaključen je dana _____ 2020. godine, između::

- 1) **VLADE CRNE GORE**, koju po Zaključku Vlade Crne Gore broj: _____ od _____ godine zastupa Dragica Sekulić, ministarka ekonomije, kao koncedent (u daljem tekstu **"Koncedent"**) i
- 2) **„HIDROENERGIJA MONTENEGRO“ DOO Berane**, koju zastupa Ranko Radović, izvršni direktor (u daljem tekstu: Koncesionar)

Koncedent i Koncesionar se u daljem tekstu pojedinačno označavaju kao **"Strana"**, a zajedno kao **"Strane"**.

UVODNE NAPOMENE:

- A. Na osnovu člana 43 Zakona o koncesijama ("Službeni list CG", broj: 08/09) i Odluke Vlade Crne Gore o davanju koncesije za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Kaludarska broj 08-125/6 od 30.01.2014. godine ("Službeni list CG", broj:13/14), Koncedent i Koncesionar su zaključili Ugovor o koncesiji za izgradnju malih hidroelektrana na vodotoku Kaludarska sa koncesionarom "Hidroenergija Montenegro" d.o.o. Berane, broj: 0502-28/91 od 23.04.2014. godine (u daljem tekstu **"Originalni ugovor"**).
- B. U periodu od početka dodjele koncesija za male hidroelektrane u Crnoj Gori pa do momenta zaključivanja ovog Ugovora, u praksi su nastajale raznovrsne okolnosti koje su u pojedinim slučajevima uticale na realizaciju ugovornih obaveza koncesionara, usljed kojih je dolazilo do potrebe za produženjem ugovorenih rokova odnosno za izmjenama drugih odredbi zaključenih ugovora o koncesiji, i koje su dovodile do nesigurnosti u pogledu prava i obaveza ugovornih strana. U namjeri da na jedinstven način reguliše uticaj potencijalno spornih okolnosti na prava i obaveze ugovornih strana u koncesionim ugovorima, tamo gdje takve okolnosti postoje, i da omogući razuman rok za završetak ugovorenih obaveza koncesionarima, Vlada Crne Gore je donijela Zaključak broj: 07-287 na sjednici održanoj 20.12.2018. godine kojom je odlučeno da se, u onim slučajevima gdje takva potreba postoji, sa koncesionarima zaključi izmijenjeni ugovor o koncesiji kojim bi se redefinisali i preciznije uredili određeni aspekti postojećih koncesionih odnosa.
- C. Ugovorne strane saglasno konstatuju da je koncesionar kroz proces pribavljanja Urbanističko tehničkih uslova i Građevinske dozvole za objekat „mHE Kaludra 2“ predvidio izgradnju jedne male hidroelektrane instalisane snage 1,800 MW i procijenjene godišnje proizvodnje 6,0 GWh.

PREMA TOME, STRANE SU SE SAGLASILE KAKO SLIJEDI:

PREDMET UGOVORA

Član 1.

- 1.1** Ovim ugovorom Strane mijenjaju Originalni ugovor kojim je Koncedent na Koncesionara prenio pravo korišćenja hidroenergetskog potencijala vodotoka Kaludarska za izgradnju male hidroelektrane "Kaludra 2" radi proizvodnje električne energije, na način i pod uslovima predviđenim zakonom, ugovorom, Planom realizacije, vodom i upotrebnom dozvolom.
- 1.2** Koncesionar ima pravo da u skladu sa odredbama Ugovora koristi vodotok Kaludarska i izgradi Objekte i postrojenja mHE koji su u funkciji obavljanja koncesione djelatnosti, na lokaciji određenoj tehničkom dokumentacijom za koju pribavi sve potrebne saglasnosti, u skladu sa građevinskom dozvolom, s tim da prethodno ispuni i druge uslove u skladu sa relevantnim propisima.
- 1.3** Ovaj Ugovor po svojoj suštini predstavlja izmjene i dopune Originalnog ugovora u prečišćenoj formi, i na osnovu ovog Ugovora ne nastaje novi koncesioni odnos između Koncedenta i Koncesionara, već se njime uređuje postojeći koncesioni odnos nastao na osnovu Originalnog ugovora.

DEFINICIJE I TUMAČENJA

Član 2.

- 2.1.** U tumačenju ovog ugovora, osim u slučaju kada kontekst zahtijeva drugačije, biće primjenjivana sljedeća pravila:
 - riječi u jednini će podrazumijevati i njihovu množinu, a riječi u množini će podrazumijevati i njihovu jedninu;
 - riječi bilo kog roda će podrazumijevati i drugi rod;
 - pozivanje na bilo koji zakon i drugi propis, statut, obavještenje ili odluku će obuhvatati i sve njihove izmjene;
 - upućivanje na bilo koji ugovor, protokol, sporazum ili neki drugi dokument će obuhvatati sve njihove amandmane, dopune, izmjene ili druge promjene;
 - smatraće se da svako pominjanje organa uprave podrazumijeva i svakog sljedbenika tog organa ili bilo koji organ ili tijelo koje je preuzelo funkcije ili odgovornosti ili i funkcije i odgovornosti takvog organa uprave;
 - naslovi članova ovog ugovora unijeti su isključivo radi lakšeg snalaženja i neće ni na koji način uticati na tumačenje ugovora;

- sva obavještenja, saglasnosti i potvrde biće u pisanom obliku.
- upućivanje na stranu u nekom ugovoru ili drugom dokumentu podrazumijeva i njene pravne sljedbenike kao i lica na koja je dati ugovor ili dokument prenijet na dozvoljen način.

1.4 Pojedini izrazi i pojmovi upotrijebljeni u ovom ugovoru imaju sljedeće značenje:

"Bankarska garancija"	označava безусловnu bankarsku garanciju plativu na prvi poziv, bez prava prigovora, izdatu na iznos utvrđen ovim ugovorom, u formi i sa sadržinom kao u Prilogu 2, koja se izdaje u skladu sa čl. 12 i 19 Ugovora i koju će u korist Koncedenta izdati banka prethodno odobrena od strane Koncedenta;
"Elektroenergetski sistem"	označava prenosni ili distributivni elektroenergetski sistem Crne Gore;
"Datum izdavanja upotrebne dozvole"	označava datum na koji je izdata upotrebna dozvola od nadležnog organa uprave za Objekat mHE;
"Vodotok"	označava vodotok Kaludarska;
"Datum izdavanja građevinske dozvole"	označava datum na koji je izdata građevinska dozvola za mHE "Kaludra 2" broj: UPI 1054-570/18 od 19.07.2016. godine;
"Datum početka komercijalnog rada Objekta"	označava Datum dobijanja upotrebne dozvole za Objekat mHE;
"Objekat mHE"	označava objekte i postrojenja, u funkciji obavljanja koncesione djelatnosti, na lokaciji predviđenoj za obavljanje koncesionih djelatnosti, u svemu u skladu sa tehničkom dokumentacijom za koju je Koncesionar prethodno pribavio sve neophodne saglasnosti i dozvole;
"Idejno rješenje"	označava tehničko-tehnološko rješenje koje je prihvaćeno od strane Koncedenta, i koje je bilo dato kao prilog Originalnom ugovoru;
"Koncesija"	označava pravo i obavezu finansiranja, istraživanja, projektovanja, izgradnje, korišćenja, održavanja, revitalizacije i prenosa Objekta mHE u ugovorenom roku u vlasništvo Koncedenta;
"Koncesiona naknada"	označava naknadu utvrđenu članom 13 Ugovora koju Koncesionar plaća Koncedentu u skladu sa zakonom i Ugovorom;
"Mjerodavno pravo"	označava zakone i druge propise koji su na snazi u relevantnom trenutku u Crnoj Gori;

"mHE"	označava malu hidroelektranu instalisane snage 1,800 MW izgrađenu na vodotoku Kaludarska u skladu sa Urbanističko tehničkim uslovima, Građevinskom dozvolom, Ugovorom, zakonom i drugim propisima;
"Nezavisni revizor"	označava nezavisnu instituciju izabranu od strane Koncesionara, uz saglasnost Koncedenta, u skladu sa članom 19 stav 1 Ugovora;
"Organ"	označava bilo koji upravni, regulatorni, zakonodavni, arbitražni ili sudski organ, organ lokalne samouprave, odjeljenje, agenciju, komisiju;
"Period koncesije"	označava period na koji se Koncesionaru daje koncesija za vršenje koncesione djelatnosti koji je bliže određen članom 6 ovog Ugovora;
"Plan realizacije"	označava skup parametara, radnji i aktivnosti, detaljno popisanih u Prilogu 1 Ugovora, podijeljenih u pojedine faze, za koje se Koncesionar obavezuje da ispuni odnosno preduzme u vezi sa članom 3 Ugovora, a radi korišćenja prava iz predmeta koncesije, uključujući i: plan investicionog ulaganja po godišnjim periodima, prihvaćeno idejno rješenje, tehničke parametre iz idejnog rješenja Koncesionara, procijenjenu godišnju proizvodnju električne energije, instalisanu snagu mHE i rok otpočinjanja proizvodnje električne energije iz Objekta mHE;
"Program revitalizacije"	označava program obnove Objekata mHE, u cilju prenosa vlasništva Objekata mHE Koncedentu u stanje koje je podobno za njihovo redovno korišćenje, a na način predviđen članom 19 Ugovora;
"Tehnička dokumentacija"	označava tehničku dokumentaciju za izgradnju i rekonstrukciju Objekata mHE pripremljenu u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgradnja objekata i ostalim relevantnim propisima;
"Teret"	označava hipoteku, zalogu, fiduciju, zadržavanje prava svojine, pravo preče kupovine, ili bilo kakvo obezbjeđenje ili pravo bilo koje vrste po osnovu obezbjeđenja;
"Urbanističko-tehnički uslovi"	označava urbanističko-tehničke uslove broj:1055-1251/2 od 20.05.2016. godine;
"Zakon ili propis"	označava sva pravna akta (ustav, potvrđene međunarodne ugovore, zakone i druge propise donijete na osnovu zakona) koji su važeći na teritoriji Crne Gore;
"Zemljište"	označava zemljište i vodno zemljište potrebno za izgradnju i postavljanje Objekata sa tačno određenim parcelama u skladu sa tehničkom dokumentacijom za koju Koncesionar pribavlja

saglasnosti i dozvole u skladu sa zakonom;

REALIZACIJA UGOVORA

Član 3.

- 3.1** Koncesionar se obavezuje da preduzme radnje i ispunji parametre iz Idejnog rješenja i Plana realizacije koji je podijeljen na sljedeće faze:
- 3.1.1** I faza – faza izrade tehničke dokumentacije, koja počinje od momenta usvajanja planske dokumentacije ili drugog akta koji su u smislu Mjerodavnog prava podobni za izdavanje urbanističko tehničkih uslova, a završava se izdavanjem svih neophodnih odobrenja, saglasnosti, građevinske dozvole i saglasnosti za priključenje Objekata mHE na Elektroenergetski sistem odnosno sa Datumom izdavanja građevinske dozvole;
- 3.1.2** II faza – faza izgradnje Objekta mHE, koja počinje od Datuma izdavanja građevinske dozvole, za Objekat mHE, a završava se Datumom dobijanja upotrebne dozvole za Objekat mHE;
- 3.1.3** III faza – faza tehno-ekonomskog korišćenja hidroenergetskog potencijala za proizvodnju električne energije u Objektu mHE, a koja počinje na Datum dobijanja upotrebne dozvole za Objekat mHE, odnosno na Datum početka komercijalnog rada, a završava se istekom perioda utvrđenog u skladu sa članom 5.1.3 ovog Ugovora.
- 3.2** Koncesionar je dužan da obavijesti Koncedenta o početku II Faze odnosno III Faze u roku od 15 dana od dana ostvarivanja ugovorenih uslova za otpočinjanje predmetne faze, u pisanoj formi. Koncesionar je dužan da uz obavještenje dostavi i relevantne dokaze o ostvarenosti uslova za početak predmetne faze.
- 3.3** U slučaju da je Idejnim rješenjem predviđena izgradnja više, a ne jednog, Objekta mHE, ispunjenje obaveza Koncesionara u skladu sa ovim Ugovorom i Planom realizacije, kao i ostvarenje uslova za početak pojedine faze Plana realizacije, će se cijeniti posebno i samostalno u pogledu svakog Objekta mHE, pod uslovom da ukupna instalisana snaga realizovanih objekata mHE predstavlja najmanje 70% od instalisane snage predviđene Idejnim rješenjem.

Član 4.

- 4.1** Koncesionar je dužan da, po pribavljanju svih uslova, odobrenja, saglasnosti i dozvola od nadležnih organa, do isteka Perioda koncesije, koristi stečeno pravo za proizvodnju električne energije u izgrađenom Objektu mHE i da je isporučuje u Elektroenergetski sistem.
- 4.2** Neće se smatrati da Koncedent daje bilo kakvu garanciju Koncesionaru u pogledu visine podsticajne cijene električne energije na koju će Koncesionar imati pravo, već će Koncedent u periodu nakon zaključenja ovog Ugovora u skladu sa zakonima i propisima Crne Gore vršiti na godišnjem nivou postepeno smanjivanje podsticajnih cijena električne energije za proizvođače iz obnovljivih izvora i Koncesionar će imati pravo na onu podsticajnu cijenu električne energije koja bude važeća u trenutku kada Koncesionar stekne pravo na podsticajnu cijenu. Koncesionar u potpunosti prihvata rizik ukoliko, iz razloga kašnjenja sa realizacijom obaveza po ovom Ugovoru, gubitka privremenog statusa povlašćenog proizvođača, ili bilo kog drugog razloga, stvarno ostvarena podsticajna cijena bude niža od one cijene koju je Koncesionar opravdano očekivao u vrijeme zaključenja Originalnog

ugovora.

- 4.3** Pojašnjenje radi, smanjenje podsticajnih cijena neće uticati na Koncesionara koji je već stekao pravo na određenu podsticajnu cijenu, osim u slučaju da je gubljenem privremenog statusa povlašćenog proizvođača, ili iz drugih razloga predviđenih relevantnim propisima, to pravo izgubio.

ROKOVI REALIZACIJE I POČETAK RADA

Član 5.

- 5.1** Koncesionar je dužan i ovlašten da cjelokupan Plan realizacije ostvari tokom trajanja Perioda koncesije određenog članom 6 Ugovora, ali je pritom kao bitne rokove dužan poštovati trajanje pojedinačnih faza iz člana 3 Ugovora, i izvršiti obaveze odnosno koristiti prava u sljedećim rokovima:
- 5.1.1 I faza, počela da teče 07.05.2016. godine, a završena je 19.07.2016. godine;
- 5.1.2 II faza, počinje od Datuma izdavanja građevinske dozvole, a završava se najkasnije u roku od 18 mjeseci od zaključenja ovog Ugovora;
- 5.1.3 III faza, u roku koji se izračunava na način što se od Perioda koncesije oduzme trajanje I Faze i II Faze, u koje se ne uračunavaju periodi eventualnih produženja rokova odobrenih od Koncedenta u skladu sa ovim Ugovorom.
- 5.2** Produženje rokova I i II faze Plana realizacije iz stava 1 ovog člana je moguće samo u slučaju kašnjenja bilo kojeg Organa, odnosno subjekta koji vrši javno ovlaštenje, prilikom izdavanja uslova, odobrenja, saglasnosti i dozvola. Faza I i II Plana realizacije će se produžiti za vremenski period koji predstavlja pozitivnu razliku između roka u kojem je taj Organ, odnosno subjekt shodno Mjerodavnom pravu morao izdati odgovarajući akt i stvarnog roka u kojem je akt izdat.
- 5.3** Produženje rokova iz stava 1 ovog člana moguće je ukoliko Koncesionar Koncedentu dostavi blagovremeno pisani zahtjev sa obrazloženjem, uz dokaz o kašnjenju Organa, odnosno subjekata koji vrše javno ovlaštenje, i dokaz da je Koncesionar podnio kompletnu dokumentaciju i uredno i blagovremeno izvršio sve svoje obaveze u cilju dobijanja akata određenih prethodnim stavom, u skladu sa Mjerodavnim pravom. Koncedent o ovom zahtjevu mora odlučiti u roku od 60 dana od dana prijema zahtjeva.
- 5.4** Ugovorne strane saglasno konstatuju da:
- 5.4.1 se eventualno izvršenje radnji za završetak I faze Plana realizacije, u kraćem roku od onog koji je određen ovim ugovorom, ni u kom slučaju ne može smatrati automatskim produženjem II faze Plana realizacije u korist Koncesionara;

- 5.4.2 se bilo koje produženje usled kašnjenja Organa, utvrđeno ovim članom može smatrati ili tumačiti produženjem isključivo I ili II faze Plana realizacije u kojoj su okolnosti koje su prouzrokovale produženje nastupile;
- 5.5 Ukoliko bilo koji rok za izdavanje uslova, odobrenja, saglasnosti ili dozvole, od strane Organa, odnosno subjekta koji vrši javna ovlašćenja nije precizno vremenski određen zakonom, uredbom ili aktom koji reguliše izdavanje istog, u smislu ovog ugovora, ukoliko nije drugačije određeno istim, smatraće se kao mjerodavan opšti rok utvrđen propisima koji regulišu oblast upravnog postupka.
- 5.6 Produženje roka iz stava 2 ovog člana vrši se zaključivanjem aneksa ovog ugovora. Produženje I i II faze Plana realizacije, koje nije utvrđeno aneksom ugovora, smatraće se pravno neobavezujućim i ništavim.
- 5.7 Koncesionar ne može zahtijevati produženje faze I i II Plana realizacije ukoliko je produženje uzrokovano iz sljedećih razloga:
- 5.7.1 da je Koncesionar podnio neophodnu dokumentaciju i zahtjev u Periodu relevantne faze, tako da je vrijeme do završetka te faze kraće od zakonom propisanog roka za izdavanje takvog odobrenja, saglasnosti ili dozvole;
- 5.7.2 da je Koncesionar podnio nepotpunu ili neurednu dokumentaciju, koja je nepodobna za izdavanje bilo kojeg odobrenja, saglasnosti i dozvola za izgradnju Objekta mHE, a koja je vraćena na dopunu odnosno izmjenu;
- 5.7.3 da je podnijeti zahtjev Koncesionara odbijen od strane Organa, odnosno subjekta koji vrši javno ovlašćenje, osim u slučaju da je akt nadležnog Organa pravosnažno ukinut ili preinačen.
- 5.8 U slučaju iz člana 5 stav 7 tačka 3 kada je Koncesionar uložio dostupne pravne lijekove i sredstva, u smislu propisa koji regulišu oblast upravnog postupka, protiv rješenja, odluke, zaključka ili drugog akta kojim se odbija u cjelini ili djelimično zahtjev Koncesionara, Koncedent ima pravo da aktivira bankarsku garanciju, ali nema pravo raskinuti ovaj ugovor, do pravosnažnosti takvog akta.
- 5.9 U slučaju da Koncesionar ispuni sve prethodne radnje predviđene ovim ugovorom i zakonom, koje se moraju ispuniti radi preduzimanja određene radnje predviđene fazom I i II Plana realizacije, i da, i pored toga, nadležni Organ ne izda određene uslove, odobrenje, saglasnost, dozvolu ili drugi akt u propisanom roku, pri čemu se određena obaveza iz neke od faza Plana realizacije ne može izvršiti bez takvog uslova, odobrenja, saglasnosti, dozvole ili drugog akta, Koncesionar neće biti u prekršaju konkretne obaveze iz Ugovora.

PERIOD KONCESIJE

Član 6.

- 6.1 Period koncesije je 30 (slovima: trideset) godina.

- 6.2** Rok iz stava 1 počinje od dana početka I Faze Plana realizacije kako je predviđeno članom 5 stav 1 tačka 1.

PRESTANAK I PRODUŽENJE KONCESIJE

Član 7.

- 7.1** Period koncesije može prestati istekom ugovorenog roka, raskidom ugovora o koncesiji, oduzimanjem koncesije ili sporazumom koncedenta i koncesionara.
- 7.2** Produženje Perioda koncesije je dozvoljeno samo u skladu sa zakonom kojim se uređuju koncesije.

VODNA PRAVA

Član 8.

- 8.1** Korišćenje hidroenergetskog potencijala po ovom ugovoru vrši se u skladu sa uslovima utvrđenim vodnom dozvolom.

Član 9.

- 9.1** Ukoliko u toku Perioda koncesije nastanu promjene u režimu voda predmetnog vodotoka, zbog kojih je Koncedent, zbog ostvarivanja javnog interesa, dužan da Koncesionaru ograniči korišćenje hidroenergetskog potencijala predviđeno tehničkom dokumentacijom na koju je pribavljena vodna dozvola, Koncesionar je dužan da u razumnim rokovima izvrši radnje i mjere koje mu je naložio Koncedent.
- 9.2** U slučaju iz stava 1 ovog člana Koncesionar ima pravo samo na naknadu stvarne štete (ne i na naknadu štete za izmaklu – izgublenu dobit).

KONCESIONO DRUŠTVO

Član 10.

- 10.1** Koncesionar je dužan da za potrebe obavljanja koncesione djelatnosti u skladu sa Ugovorom osnuje koncesiono društvo sa sjedištem u Crnoj Gori registrovano za poslove koncesione djelatnosti, osim u slučaju ako koncesionar već ima osnovano privredno društvo u Crnoj Gori koje je registrovano za poslove koncesione djelatnosti ili ako je sam koncesionar društvo koje je osnovano u Crnoj Gori i koje je ili već registrovano ili proširi registraciju za vršenje koncesione djelatnosti.
- 10.2** Koncesiono društvo se osniva, posluje i organizuje kao privredno društvo, u skladu sa zakonom i drugim propisima kojima su uređeni osnivanje i način poslovanja domaćih privrednih društava. U slučaju da je koncesionar konzorcijum više lica, vlasnička struktura u koncesionom društvu mora odgovarati procentualnom učešću u konzorcijumu utvrđenom prilikom podnošenja Ponude i ista se ne može mijenjati bez saglasnosti Koncedenta.

- 10.3** Nakon osnivanja i registracije koncesionog društva, sva prava i obaveze Koncesionara iz ovog Ugovora predstavljaju istovremeno prava i obaveze koncesionog društva.
- 10.4** Bez obzira na stav 3 ovog člana, Koncesionar ostaje solidarno odgovoran Koncedentu za ispunjenje svih ugovornih obaveza.
- 10.5** Koncedent je ovlašten da po sopstvenom nahođenju i/ili od Koncesionara i/ili koncesionog društva:
- 10.5.1 zahtijeva ispunjenje bilo koje ugovorne obaveze, odnosno traži prinudno izvršenje bilo koje ugovorne obaveze, i
- 10.5.2 traži obeštećenje za bilo koju štetu koju je pretrpio usljed toga što neka obaveza Koncesionara, u skladu sa ovim Ugovorom, nije ispunjena u vrijeme i na način kao što je to ovim Ugovorom određeno, uključujući i štetu nastalu usljed pokušaja prinudnog izvršenja koncesionareve obaveze.
- 10.6** Koncesionar je ovlašten za isticanje zahtjeva prema Koncedentu u ime koncesionog društva, i isplate po tom osnovu biće učinjene Koncesionaru ili koncesionom društvu.
- 10.7** Pravo Koncesionara ne ovlašćuje ga na isticanje više od jednog zahtjeva za istio potraživanje, bilo za svoj račun ili za račun koncesionog društva.
- 10.8** Koncesionar (niti članovi mogućeg konzorcijuma) ne može na bilo koji način raspolagati (prodaja, prenos, ili uspostavljanje tereta) udjelima u koncesionom društvu, niti smije na bilo koji način efektivno prenijeti pravo upravljanja nad koncesionim društvom, bez prethodne saglasnosti Koncedenta. Ova zabrana postoji i u odnosu na raspolaganja udjelima između eventualnih članica konzorcijuma.
- 10.9** Koncesionar neće preduzeti nikakvu radnju koja vodi statusnoj promjeni ili reorganizaciji koncesionog društva, niti promijeniti njegovo sjedište bez prethodne pisane saglasnosti Koncedenta, a koja neće biti bezrazložno uskraćena pod uslovom da statusna promjena ne ugrožava realizaciju predmeta koncesije.
- 10.10** U slučaju da Koncesionar nije u obavezi da registruje koncesiono društvo, već će koncesionu djelatnost obavljati sam u skladu sa zakonom i ovim Ugovorom, isti podliježe obavezama utvrđenim stavom 8 i 9 ovog člana.

NOVČANA SREDSTVA ZA ISPUNJENJE PLANA REALIZACIJE

Član 11.

- 11.1** Novčana sredstva potrebna za finansiranje i ispunjenje Plana realizacije ovog ugovora, uključujući posebno izradu tehničke dokumentacije, pripremne radove, radove na izgradnji, izmještanje puteva, izgradnju infrastrukture, priključenje na Elektroenergetski sistem (ukoliko nije drugačije određeno zakonom i planom operatora prenosnog odnosno distributivnog sistema) održavanje i operativni rad u cjelosti obezbjeđuje Koncesionar.
- 11.2** Dinamika obezbjeđenja sredstava mora biti usklađena sa rokovima za ispunjenje pojedinih faza Plana realizacije i svaki propust u obezbjeđivanju neophodnih sredstava, smatraće se isključivom krivicom Koncesionara, sa nastupanjem posledica predviđenih Ugovorom.

- 11.3** Koncesionar će visinu investicija rasporediti u rokovima, vrsti, obliku, kvalitetu i namjeni u skladu sa Planom realizacije.

BANKARSKA GARANCIJA ZA IZVRŠENJE UGOVORA I UGOVORNA KAZNA RADI NEISPUNJENJA

Član 12.

- 12.1** Koncesionar je dužan da, kao obezbjeđenje realizacije Ugovora u I i II fazi Plana realizacije redovno dostavlja Koncedentu validnu činidbenu Bankarsku garanciju u formi i sadržaju kao u Prilogu 2, plativu na prvi poziv bez prava prigovora, kao sredstvo obezbjeđenja izvršenja obaveza Koncesionara iz Ugovora po fazama I i II Plana realizacije i obaveze plaćanja ugovorne kazne po Ugovoru.
- 12.2** Na dan zaključenja Originalnog ugovora, kao obezbjeđenje za izvršenje obaveza iz I faze Plana realizacije, Koncesionar je dužan da dostavi bankarsku garanciju u iznosu od 50.000 (pedeset hiljada) eura.
- 12.3** Najkasnije 15 dana od datuma početka II faze Plana realizacije, Koncesionar je dužan da dostavi novu Bankarsku garanciju sa rokom važenja od 15 mjeseci, za izvršenje radova za prvu godinu II faze Plana realizacije u iznosu od 25 % vrijednosti planirane investicije u toj godi, a koja nezavisno od prethodnog ne može biti manja od 250.000 EUR (slovima: dvije stotine pedeset hiljada eura). Najkasnije 30 dana prije isteka prve godine II faze Plana realizacije, Koncesionar je dužan da dostavi novu garanciju, sa rokom važenja od 15 mjeseci, u iznosu od 25 % vrijednosti planirane investicije za sljedeću godinu, a koja nezavisno od prethodnog ne može biti manja od 500.000 EUR (slovima: petsto hiljada eura).
- 12.4** Koncesionar je dužan da, kao prethodni uslov za zaključenje aneksa iz člana 5 Ugovora, u slučaju produženja roka za izvršenje obaveza iz I ili II faze Plana realizacije za odgovarajući vremenski period, dostavi Bankarsku garanciju odnosno produži postojeću.
- 12.5** Bez obzira na bilo koju drugu odredbu ovog Ugovora, u toku cjelokupnog perioda trajanja I i II faze Plana realizacije izvršenje obaveza Koncesionara mora biti u kontinuitetu obezbijedeno bankarskom garancijom, pa je stoga Koncesionar dužan da najkasnije 15 dana prije isteka u tom trenutku važeće Bankarske garancije dostavi novu ili produži postojeću Bankarsku garanciju.
- 12.6** Po dostavljanju nove bankarske garancije, prethodna će se vratiti Koncesionaru.
- 12.7** Bankarska garancija za određeni period investicije će se vratiti Koncesionaru i ukoliko investicija bude realizovana prije roka predviđenog Planom realizacije.
- 12.8** Bankarska garancija za poslednji godišnji period II faze–faze izgradnje će biti vraćena nakon što Koncesionar uspješno otpočne proizvodnju električne energije u mHE, izgrađenoj u skladu sa tehničkom dokumentacijom u rokovima utvrđenim Planom realizacije.
- 12.9** Propuštanje Koncesionara da dostavi novu Bankarsku garanciju u rokovima iz ovog člana smatraće se osnovom za aktiviranje prethodno dostavljene Bankarske garancije i naplatu cjelokupnog iznosa.

- 12.10** Ugovorne strane saglasno konstatuju da je Koncedent važeću Bankarsku garanciju ovlašten u cjelosti naplatiti i u slučaju raskida ovog Ugovora predviđenog članom 23 Ugovora (osim isteka i raskida usljed više sile), kao i izvršiti djelimičnu naplatu nezavisno od raskida u slučajevima djelimičnog neispunjenja obaveze Koncesionara. Ovim se posebno utvrđuje da je u slučaju raskida Ugovora iz člana 23 (osim isteka i raskida usljed više sile) Koncedent pored prava na raskid Ugovora i prenos vlasništva nad zemljištem, objektima i opremom u skladu sa članom 20 Ugovora, ovlašten izvršiti i naplatu cjelokupnog iznosa bankarske garancije koja je validna i važeća u momentu nastupanja raskida.
- 12.11** Ugovorne strane saglasno konstatuju da je Koncedent važeću Bankarsku garanciju ovlašten djelimično ili u cjelosti naplatiti u slučajevima predviđenim članom 24 Ugovora, koji predstavljaju ugovornu kaznu radi kašnjenja sa ispunjenjem obaveza iz ovog Ugovora.
- 12.12** U slučaju nastupanja okolnosti za raskid Ugovora iz člana 23 stav 2, Koncedent je nezavisno od činjenice i momenta izjavljivanja raskida Ugovora ovlašten da izvrši aktiviranje Bankarske garancije i prije eventualnog raskida, a posebno u slučajevima u kojima se Bankarska garancija bliži isteku važenja. U slučaju eventualnog odustanka Koncedenta od raskida ovog Ugovora, uprkos postojanju uslova za isti, ne može se smatrati ili tumačiti da je isti dužan izvršiti povraćaj iznosa naplaćenog aktiviranjem Bankarske garancije.

VISINA KONCESIONE NAKNADE I USLOVI PLAĆANJA

Član 13.

- 13.1** Ugovorne strane saglasno konstatuju da je visina koncesione naknade fiksna i iznosi 6,5 % od ostvarene godišnje proizvodnje mHE, s tim da taj iznos ne može biti manji od 5 % od planirane proizvodnje iz Idejnog rješenja iz Ponude Ponuđača. Naknada se plaća u iznosu od 6,5 % ostvarene godišnje proizvodnje mHE odnosno 5 % procijenjene proizvodnje iz Idejnog rješenja iz Ponude Ponuđača, zavisno koji je od ta dva iznosa veći u datoj godini.
- 13.2** Pomenuti procenti godišnje proizvodnje se preračunavaju u novčani iznos po otkupnoj cijeni električne energije proizvedene u mHE i raspoređuje u državni i lokalne budžete na način definisan zakonom.
- 13.3** Koncesiona naknada se plaća na godišnjem nivou, i to do 31.01. relevantne godine za prethodnu godinu, a primjenom obračuna iz člana 13. stav 1 Ugovora.
- 13.4** Koncesionar se obavezuje da vodi posebne računovodstvene knjige za djelatnost koja je predmet Ugovora, u koje Koncedent u svakom momentu, može imati uvid. Obračun naknade se vrši po principu fakturisane realizacije.
- 13.5** U pogledu obračuna, naplate, kamate, prinudne naplate, rokova zastarjelosti i ostalog što je vezano za plaćanje naknada iz ovog člana shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje poreska administracija.

OBAVEZE KONCESIONARA

Član 14.

14.1 Koncesionar je dužan da:

- 14.1.1 prije otpočinjanja radova na realizaciji ovog ugovora, odnosno podnošenja zahtjeva za dobijanje građevinske dozvole, o svom trošku riješi imovinsko-pravne odnose na zemljištu koje je u neposrednoj funkciji realizacije koncesije;
- 14.1.2 obezbijedi potrebna finansijska sredstva za realizaciju Ugovora;
- 14.1.3 koristi hidroenergetski potencijal Vodotoka u skladu sa kriterijumom racionalnog, energetski efikasnog i ekonomski opravdanog korišćenja Vodotoka;
- 14.1.4 racionalno koristi odnosno eksploatiše izgrađene objekte uz obezbjeđenje ljudi i imovine, a u skladu sa zakonima kojima se uređuju oblasti energetike i uređenja prostora i izgradnje objekata i dr.;
- 14.1.5 realizuje višenamjenska rješenja u skladu sa Idejnim rješenjem ili da realizuje mjere energetske efikasnosti iz Ponude;
- 14.1.6 poštuje projektovane i ugovorene kapacitete, određene ovim Ugovorom, Ponudom i Koncesionim aktom], kao i dinamiku realizacije koncesionih aktivnosti;
- 14.1.7 izvodi radove uz primjenu propisanih i utvrđenih mjera zaštite životne sredine, kulturne baštine i radne sredine;
- 14.1.8 u slučaju pronalaska predmeta koji predstavljaju istorijsku, kulturnu ili prirodnu vrijednost postupi u skladu sa relevantnim zakonskim propisima;
- 14.1.9 postupa isključivo po odobrenim projektima i odobrenim tehnološkim postupcima;
- 14.1.10 izvještava organ uprave nadležan za poslove energetike o novim saznanjima o efikasnije i ekonomičnije korišćenje hidroenergetskog potencijala i eventualnoj namjeri za njihovu eksploataciju, u kom slučaju se mora zaključiti aneks ovog Ugovora;
- 14.1.11 u svemu poštuje mjere zaštite životne sredine, propisane i utvrđene u postupku strateške procjene i eventualne procjene uticaja izgradnje Objekata mHE na životnu sredinu;
- 14.1.12 ulaže u istraživanje za poboljšanje sigurnosti rada i zaštite životne sredine;
- 14.1.13 da tokom koncesionog perioda, svake godine, najkasnije do 15. marta, organu nadležnom za poslove energetike dostavlja Izvještaj o tehničkim i finansijskim rezultatima u skladu sa ovim ugovorom.

AMORTIZACIONI VIJEK OPREME I OBJEKATA mHE

Član 15.

- 15.1** Koncesionar je saglasan da je amortizacioni vijek za:
- 15.1.1 opremu - period koji je utvrdio proizvođač te opreme i
 - 15.1.2 Objekte mHE - rok koji će se utvrditi u projektu održavanja objekata shodno zakonu kojim se uređuje izgradnja objekata.

IDEJNO RJEŠENJE

Član 16.

- 16.1** Koncesionar je dužan da se pri pripremi Tehničke dokumentacije koristi Idejnim rješenjem, Urbanističko tehničkim uslovima i Građevinskom dozvolom za izgradnju mHE. Ukoliko koncesionar ne izradi Tehničku dokumentaciju prema prihvaćenom Idejnom rješenju, Urbanističko tehničkim uslovima i Građevinskoj dozvoli, Koncedent ima pravo da, po propisanom postupku, dodijeli koncesiju drugom koncesionaru pri čemu može iskoristiti postojeće Idejno rješenje, Urbanističko tehničke uslove i Građevinsku dozvolu.

BEZ TERETA

Član 17.

- 17.1** Koncesionar se obavezuje da neće bez prethodne saglasnosti Koncedenta, u slučajevima i pod uslovima određenim ovim Ugovorom, preduzimati bilo kakve pravne poslove kojima će biti uspostavljen Teret, opterećenje ili bilo kakva prava trećih lica u pogledu zemljišta ili Objekata mHE, nezavisno od toga da li je zemljište u vlasništvu Koncesionara.
- 17.2** Koncesionar se obavezuje da bez prethodne pisane saglasnosti Koncedenta neće:
- 17.2.1 uspostavljati zalogu ili bilo koju drugu vrstu tereta nad udjelima u Koncesionom društvu niti istima raspolagati na bilo koji način (prodajom, prenosom, itd);
 - 17.2.2 zalagati potraživanja, objekte, opremu ili bilo koja druga prava koja ima u vezi sa ovim Ugovorom.
- 17.3** Koncedent neće uskratiti davanje saglasnosti iz stava 1 i 2 ovog člana, osim u slučaju da po diskrecionoj ocjeni Koncedenta postoje opravdani razlozi za to.

PRAVA TREĆIH LICA

Član 18.

- 18.1** Koncedent se obavezuje da nijednom pravnom ili fizičkom licu neće ustupiti ili dozvoliti izvođenje bilo kojih radova ili ostvarivanje bilo kojih drugih prava, koja se odnose na predmet koncesije po ovom ugovoru, niti bilo koje radove ili prava koja bi uticala na umanjeње prava

Koncesionara, kao ni svojim aktivnostima, odlukama ili na bilo koji drugi način spriječiti ili ograničiti mogućnost ostvarivanja prava Koncesionara. Pod ovim se ne podrazumijevaju bilo kakve radnje ili aktivnosti trećih lica za koju od Koncedenta ili Organa nisu dobili prethodnu saglasnost, a naročito ne protesti i slične aktivnosti stanovništa.

REVITALIZACIJA OBJEKATA mHE

Član 19.

- 19.1** Koncesionar i Koncedent će najkasnije tri godine prije isteka Perioda koncesije, o trošku Koncesionara, izabrati Nezavisnog revizora radi pripreme Programa revitalizacije.
- 19.2** Program revitalizacije će biti izrađen najkasnije 24 mjeseca prije isteka Perioda koncesije, i naročito mora da sadrži:
 - 19.2.1 (i) obim neophodnih radova za revitalizaciju Objekata mHE tako da isti nakon završetka revitalizacije postignu funkcionalne parametre proizvodnje, koji ne mogu biti značajno manji od parametara proizvodnje električne energije iz Idejnog rješenja;
 - 19.2.2 (ii) procjenu troškova revitalizacije.
- 19.3** Nakon izrade Programa revitalizacije, Koncesionar će u roku od 30 dana dostaviti Koncedentu Bankarsku garanciju za revitalizaciju, u visini 100% procjene troškova revitalizacije, bez prava prigovora i plativu na prvi poziv, sa rokom važenja tri mjeseca nakon isteka Perioda koncesije.
- 19.4** Koncesionar se obavezuje da će Program revitalizacije otpočeti da izvršava, u obimu i na način predviđen ovim programom najkasnije jednu godinu prije isteka Perioda koncesije (osim ako je Programom realizacije predviđen duži rok), i da će isti izvršiti najkasnije 60 (šezdeset) dana prije isteka Perioda koncesije.
- 19.5** Nakon završetka radova revitalizacije po Programu revitalizacije, Koncesionar će dostaviti Koncedentu i Nezavisnom revizoru iz stava 1 ovog člana konačni obračun izvedenih radova revitalizacije i omogućiti im eventualni pregled Objekata mHE.
- 19.6** U slučaju odobrenja konačnog obračuna od strane Nezavisnog revizora, odnosno utvrđivanja činjenica da je Program revitalizacije u potpunosti izvršen i sa nižim iznosom sredstava, Koncedent će odmah nakon isteka Perioda koncesije izvršiti povraćaj Bankarske garancije za revitalizaciju.
- 19.7** Troškove izrade Programa revitalizacije, troškove revitalizacije, kao i eventualne naknade troškova revitalizacije i provjere konačnog obračuna, snosi Koncesionar.

PRENOS NAKON ISTEKA PERIODA KONCESIJE

Član 20.

- 20.1** Ovim ugovorom Koncesionar, kao dotadašnji vlasnik, odnosno korisnik zemljišta i Objekta mHE, u slučajevima isteka odnosno raskida predviđenim čl. 22 i 23 Ugovora (isključujući

slučajeve raskida usljed više sile), predaje odnosno prenosi zemljište, objekte, opremu i postrojenja mHE u vlasništvo Crne Gore, bez ikakvih tereta, i bez prava da traži od Crne Gore, odnosno Koncedenta za taj prenos (vlasništva) bilo kakvu naknadu.

20.2 Koncesionar je potpisujući ovaj ugovor dao saglasnost da se bez njegovog znanja ili bilo kakvog (prethodnog ili naknadnog) odobrenja, Crna Gora upiše kao vlasnik nekretnina – zemljišta, Objekta mHE (sa vlasništvom 1/1) kod nadležnog organa za katastar nepokretnosti, a po potrebi i u druge propisane evidencije (knjige), u koje se vrši upis nekretnina, kao i da Objekte mHE upiše u knjigovodstvene knjige u kojima se vodi imovina, sredstva i oprema Crne Gore, kao njenu imovinu. Koncesionar se obavezuje da u svrhu prenosa zemljišta, objekata, opreme i postrojenja mHE, na poziv Koncedenta potpiše bilo koju ispravu, u formi notarskog zapisa ili drugoj formi, koja bi mogla biti zahtijevana za potrebe prenosa prava svojine.

20.3 Koncesionar je dužan da istovremeno sa prenosom prava na zemljištu, objektima, opremi i postrojenjima mHE:

20.3.1 na osnovu zahtjeva Koncedenta, izvrši prenos svih prava i obaveza iz ugovora koji su od značaja za obavljanje djelatnosti mHE (npr. ugovor o pristupu elektroenergetskoj mreži, ugovor o balansiranju, ugovor o isporuci električne energije itd.), odnosno učini najbolje napore da obezbijedi saglasnost drugih ugovornih strana u takvim ugovorima;

20.3.2 dostavi Koncedentu svu postojeću tehničku dokumentaciju neophodnu za nastavak radova ako je do prestanka koncesionog odnosa došlo prije završetka izgradnje, odnosno dokumentaciju neophodnu za održavanje Objekta mHE, ako je do prestanka došlo u toku njegovog korišćenja ili prije isteka trajanja Ugovora;

20.3.3 dostavi Koncedentu projekat izvedenog stanja koji sadrži sve izmjene koje su nastale na Objektu mHE nakon dobijanja upotrebne dozvole;

20.3.4 dostavi Koncedentu sva uputstva za korišćenje i održavanje Objekta mHE i opreme u Objektu mHE;

20.3.5 obezbijedi da sve garancije u vezi sa bilo kojom opremom mHE budu prenijete na Koncedenta;

20.3.6 izvrši prenos bez naknade svih prava intelektualne svojine Koncesionara neophodnih da Koncedent nastavi korišćenje i upravljanje mHE, odnosno izvrši prenos trajne neograničene, ekskluzivne licence bez ikakve naknade na onim pravima intelektualne svojine na kojima Koncesionar nije vlasnik;

20.3.7 u potpunosti sarađuje sa Koncedentom kako bi se omogućio nesmetan transfer poslovanja mHE na Koncedenta.

20.4 Koncesionar nije dužan da preda ili prenese:

20.4.1 novac u gotovini i u banci;

20.4.2 komercijalne, knjigovodstvene dugove i potraživanja čija dospelost pada najkasnije na dan isteka Perioda koncesije, a koji su neizmireni;

- 20.4.3 koristi od zahtjeva iz garancija, naknada šteta i polisa osiguranja koje proističu iz bilo kojeg događaja ili okolnosti nastalih prije dana isteka Perioda koncesije, osim neplaćenih potraživanja po osnovu osiguranja, garancija, i naknada štete u mjeri u kojoj se takvi zahtjevi vezuju za fizički gubitak ili štetu ili nedostatke na Objektima mHE koji nastanu prije, ali ostanu neotklonjeni do dana isteka Perioda koncesije.

Član 21.

- 21.1 U momentu prenosa zemljišta, objekata, opreme i postrojenja mHE, u smislu člana 20 Ugovora, isti moraju biti u potpuno tehničko-tehnološki funkcionalnom ispravnom stanju, za dalju proizvodnju električne energije i bez tereta bilo koje vrste.
- 21.2 Koncesionar je dužan da Koncedentu naknadi štetu koja nastane zbog kršenja obaveze iz prethodnog stava ovog člana.

TRAJANJE I PRESTANAK UGOVORA

Član 22.

- 22.1 Ovaj ugovor je zaključen na određeno vrijeme, do isteka roka određenog u članu 6 Ugovora.
- 22.2 Produženje važenja Ugovora je moguće u skladu sa Zakonom o koncesijama.

RASKID UGOVORA

Član 23.

- 23.1 Ovaj ugovor se smatra automatski raskinutim, bez dostavljanja posebnog obavještenja u sljedećim slučajevima:
- 23.1.1 istekom Perioda koncesije iz člana 6 stav 1 ovog Ugovora, osim u slučajevima produženja koncesije u skladu sa zakonom kojim se uređuju koncesije;
- 23.1.2 u slučaju neosnivanja Koncesionog društva u roku i na način utvrđeno članom 10 ili raspolaganja udjelima Koncesionog društva ili Koncesionara (u slučaju da nije osnovano Koncesiono društvo) protivno odredbama istog;
- 23.1.3 ukoliko je u stečajnom postupku donijeto rješenje o bankrotstvu ili je pokrenut postupak likvidacije nad Koncesionarom;
- 23.1.4 ako je Koncesionaru, pravosnažnom odlukom nadležnog Organa zabranjena proizvodnja električne energije, ili uopšte obavljanje djelatnosti u Crnoj Gori;
- 23.1.5 u slučaju da Koncesionar odbije da imenuje, odugovlači ili na drugi način onemogućava imenovanje Nezavisnog revizora za izradu Programa revitalizacije, što za rezultat ima da Program revitalizacije nije pripremljen najkasnije 24 mjeseca prije isteka Perioda koncesije;
- 23.1.6 ukoliko Koncesionar ne započne sa izvršenjem Programa revitalizacije najkasnije jednu godinu prije datuma isteka Perioda koncesije.

- 23.2** Pored slučajeva iz stava 1 ovog člana, Koncedent ima pravo da raskine ovaj ugovor u slučajevima kada:
- 23.2.1 Koncesionar nije dostavio bilo koju od bankarskih garancija, u visini, roku i sa sadržajem predviđenim čl. 12 i 19 Ugovora;
 - 23.2.2 Koncesionar nije preduzeo radnje i mjere koje mu je naložio Koncedent u skladu sa članom 9 stav 1 Ugovora;
 - 23.2.3 u slučaju da izgrađeni Objekti mHE u pogledu instalisane snage odstupaju od vrijednosti predviđenih u Urbanističko tehničkim uslovima za projektovanje mHE za više od 15%;
 - 23.2.4 Koncesionar ne realizuje višenamjenska rješenja u skladu sa Idejnim rješenjem, ili ne realizuje mjere energetske efikasnosti u visini prihvaćenog budžeta;
 - 23.2.5 u slučaju da se istražnim radovima ili eksploatacijom u kontinuitetu ugrožava život i zdravlje ljudi i životna sredina;
 - 23.2.6 Koncesionar ne obavlja koncesione djelatnosti u skladu sa dinamikom i u obimu utvrđenom Ugovorom i Planom realizacije, odnosno ne izvrši radnje iz I ili II Faze Plana realizacije u ugovorenom roku ili ne započne koncesionu djelatnost u ugovorenom roku;
 - 23.2.7 u slučaju kašnjenja plaćanja Koncesione naknade, koje je duže od 30 dana;
 - 23.2.8 Koncesionar neopravdano obustavi obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije u Objektima mHE;
 - 23.2.9 Koncesionar značajno krši i ne izvršava opseg, količinu i vrijednost radova predviđenih Programom revitalizacije, iz čega očigledno proizilazi da Program revitalizacije neće biti u cjelosti ili djelimično izvršen u ugovorenom roku.
 - 23.2.10 ukoliko je koncesija data na osnovu netačnih podataka bitnih za donošenje odluke o davanju koncesije i zaključivanje ovog ugovora.
- 23.3** U slučajevima iz stava 2 ovog člana, Koncedent je prije raskida Ugovora dužan da u pisanoj formi obavijesti Koncesionara o kršenju ugovora i postojanju osnova za raskid i da mu odredi primjereni rok za izvršenje ugovorene obaveze koji ne može biti duži od 90 dana. U slučaju da Koncesionar ne postupi po zahtjevu Koncedenta i ne otkloni kršenje Ugovora, odnosno ne izvrši ugovornu obavezu, u ostavljenom roku, Koncedent može pisanom izjavom raskinuti Ugovor.
- 23.4** Izuzetno od prethodnog stava, u slučaju postojanja okolnosti iz stava 2 tačka 10 ovog člana, Koncedent može prostom izjavom odmah raskinuti Ugovor, bez ostavljanja bilo kakvog primjerenog roka.
- 23.5** U slučaju raskida Ugovora, Koncesionar je u roku od 30 dana od dana prijema pisane izjave Koncedenta o raskidu, odnosno nastupanja uslova za raskid po sili zakona dužan izvršiti sve neophodne radnje radi prenosa prava vlasništva nad zemljištem, objektima i opremom na Koncedenta u skladu sa članom 20 ovog Ugovora, te se ovim potvrđuje da Koncesionar

nema pravo na naknadu štete, odnosno refundaciju ili povraćaj troškova za izvršenje radova i uložena sredstva.

- 23.6** U slučaju raskida Ugovora iz razloga predviđenih stavom 1 i 2 ovog člana, Koncedent ima pravo da raspolaže bez naknade tehničkom dokumentacijom Koncesionara u cilju dodjele koncesije u skladu sa zakonom kojim se uređuju koncesije.
- 23.7** Bez obzira na druge odredbe ovog člana, Strane su saglasne da u periodu od tri mjeseca od dana zaključenja Ugovora Koncedent ne može raskinuti ovaj Ugovor usljed postojanja okolnosti za raskid ugovora iz stava 2 tačka 6 ovog člana. Koncesionar je dužan da u navedenom roku ispuni svoje obaveze i otkloni kršenje Ugovora, ukoliko takvo kršenje postoji. Ako nakon isteka perioda od tri mjeseca od zaključenja Ugovora budu postojale okolnosti za raskid iz stava 2 tačka 6 ovog člana, Koncedent može dalje postupati u skladu sa stavom 3 ovog člana.
- 23.8** Bez obzira na bilo šta drugačije predviđeno u ovom Ugovoru, odredbe članova 12 i 20 nastaviće da važe nakon isteka ili raskida Ugovora.

UGOVORNA KAZNA ZA KAŠNJENE

Član 24.

- 24.1** Ugovorne strane su saglasne da bi, u slučaju da Koncesionar povrijedi neku od svojih ugovornih obaveza, bilo veoma teško izmjeriti štetu koja bi iz toga proistekla. Stoga, ukoliko povreda neke od tih obaveza ne bude ispravljena u roku od 30 (trideset) dana, od dana obavještenja Koncesionara od strane Koncedenta, Koncesionar će biti dužan da Koncedentu plati ugovorne kazne kako slijedi:
- 24.1.1** za svako kršenje obaveze Koncesionara iz člana 5 ovog ugovora, koje se sastoji u nepoštovanju rokova za realizaciju ovog ugovora, tj. bilo koje od faza iz Plana realizacije iz člana 3 Ugovora, iznos u visini od 0,05 %, za svaki dan kašnjenja, od vrijednosti investicije za tu godinu u realizaciji Ugovora, s tim da maksimalni iznos Ugovorne kazne po ovom osnovu ne može preći 5% od vrijednosti investicije za tu godinu po Planu realizacije;
- 24.1.2** za svako kršenje obaveze Koncesionara iz člana 3 Ugovora, koje se sastoji u odstupanju u iznosu investicija, sadržaju i kvalitetu u odnosu na Plan realizacije, iznos u visini od 0,05 % vrijednosti investicije za tu godinu za svaki dan do otklanjanja nepravilnosti u realizaciji Ugovora, s tim da maksimalni iznos Ugovorne kazne po ovom osnovu ne može preći 5% od vrijednosti investicije za tu godinu po Planu realizacije;
- 24.1.3** za svaku povredu člana 12 Ugovora, koja se sastoji u kašnjenju u dostavljanju bankarske garancije, iznos u visini od 0,05 %, za svaki dan kašnjenja, od vrijednosti investicije za godinu u realizaciji Ugovora za koju se dostavlja garancija, s tim da maksimalni iznos Ugovorne kazne po ovom osnovu ne može preći 5% od vrijednosti investicije za tu godinu po Planu realizacije;
- 24.1.4** Za svako kašnjenje u dostavljanju izvještaja iz člana 27 stav 5 i 6 ovog Ugovora, iznos u visini od 500,00 EUR dnevno, a maksimalno 25.000 EUR.
- 24.2** Prethodno navedenim se ne ograničava, umanjuje ili isključuje pravo Koncedenta, da u

slučaju takvog kašnjenja koje bi u krajnjem dovelo do raskida ovog Ugovora na način predviđen članom 23, u cjelosti ili djelimično aktivira Bankarske garancije iz čl. 12 i 19 Ugovora, sa pravima Koncedenta odnosno posljedicama po Koncesionara predviđenim tim odredbama.

- 24.3** Koncesionar neće biti odgovoran više od jednom za ugovorne kazne iz ovog člana ukoliko, istim postupkom ili propustom, povrijedi dvije ili više odredbi za čije povrede su utvrđene ugovorne kazne. U takvom slučaju, ukoliko iznosi ugovornih kazni, koji bi inače bili primjenljivi, budu različiti, primijenit će se isključivo veća ugovorna kazna.
- 24.4** Obaveze Koncesionara za plaćanje ugovorne kazne po ovom članu smatraju se obezbijeđenim Bankarskim garancijama iz člana 12 Ugovora.
- 24.5** Radi izbjegavanja sumnje, ukoliko Koncedent može da dokaže stvarnu štetu u većem iznosu od ugovornih kazni predviđenih ovim članom, Koncedent će imati pravo na potpuno obeštećenje za bilo koji gubitak koji pretrpi u vezi sa kršenjem obaveza Koncesionara, a koji nije pokriven iznosom ugovornih kazni u skladu sa ovim članom.

RIZICI I ODGOVORNOSTI KOJI PROISTIČU IZ UGOVORA

Član 25.

- 25.1** Ključni rizici kod sprovođenja Ugovora uključuju:
- 25.1.1 priključenje mHE na Elektroenergetski sistem;
 - 25.1.2 hidrološki rizik;
 - 25.1.3 ekološki rizik;
 - 25.1.4 rizik ostvarivanja prihoda (otkupna cijena, promjena podsticajne cijene za povlašćene proizvođače, promjena pravno-normativne regulative);
 - 25.1.5 rizike izbora lokacije;
 - 25.1.6 operativne rizike;
 - 25.1.7 višu silu.
- 25.2** Za rizike iz stava 1 ovog člana odgovoran je Koncesionar, osim za rizike više sile u smislu člana 26.
- 25.3** Pojašnjenja radi, Koncesionar snosi rizik svih nepredviđenih okolnosti koje ne spadaju u Višu silu u smislu člana 26 ovog Ugovora a koje mogu uticati na ispunjene ugovornih obaveza Koncesionara. Ove okolnosti naročito uključuju proteste i slične aktivnosti stanovništva u vezi sa izgradnjom Objekata mHE. Nepredviđene okolnosti koje istovremeno ne predstavljaju i višu silu u smislu člana 26 ovog Ugovora neće imati suspenzivno dejstvo u odnosu na prava i obaveze Strana po ovom Ugovoru, osim ukoliko se u skladu sa uslovima predviđenim zakonom kojim se uređuju koncesije odredi mirovanje prava i obaveza iz Ugovora.

VIŠA SILA

Član 26.

- 26.1** Ugovorne strane se oslobađaju odgovornosti ako je povreda ili neispunjenje ugovorene obaveze nastala usljed više sile. Pod višom silom se podrazumijeva događaj nastao po zaključenju ovog Ugovora koji se nije mogao predvidjeti i čije se posljedice nijesu mogle izbjeći ili otkloniti. Ovi događaji su ograničeni na mobilizaciju, rat, zemljotres, požar, epidemiju i poplavu.
- 26.2** Ugovorna strana, koja se poziva na višu silu, obavezna je da preduzme razumne mjere, odnosno radnje, da pretrpljenu štetu i gubitke svede na minimum i da drugu Ugovornu stranu obavijesti pisanim putem o dejstvu više sile, najkasnije u roku od sedam dana od dana saznanja o uticaju više sile. Obavještenje sadrži detaljan opis događaja prouzrokovanog višom silom, kao i mjere i radnje koje Ugovorna strana preduzima, radi maksimalnog smanjenja posljedica tog djelovanja.
- 26.3** U slučaju više sile privremeno miruju prava i obaveze iz Ugovora do prestanka dejstva više sile. Odluku o mirovanju prava i obaveza Koncesionara iz Ugovora donosi Koncedent na osnovu pisanog zahtjeva Koncesionara. Ugovorne strane će, što je prije moguće, sprovesti konsultacije u dobroj vjeri kako bi se dogovorile o odgovarajućim radnjama radi umanjenja posljedica više sile i kako bi obezbijedili dalje izvršenje ugovornih obaveza.
- 26.4** Ukoliko se Ugovorne strane ne dogovore o tome u roku od 60 dana a viša sila i dalje traje ili traju posljedice više sile tako da Ugovorna strana pogođena višom silom nije u stanju da izvršava svoje ugovorne obaveze u periodu od preko 90 dana, onda svaka Ugovorna strana može raskinuti Ugovor, bez prava da od druge strane zahtijeva nadoknadu.
- 26.5** Ugovorna strana pogođena višom silom će obavijestiti drugu Ugovornu stranu što je prije moguće o prestanku okolnosti koja predstavlja višu silu. Nakon tog obavještenja Ugovorne strane će nastaviti da ispunjavaju svoja prava i obaveze iz Ugovora na način i pod uslovima koji su predviđeni Ugovorom.
- 26.6** Odredbe ovog člana neće uticati na mogućnost određivanja mirovanja prava i obaveza usljed više sile, u skladu sa zakonom kojim se uređuju koncesije.

KONTROLA IZVRŠENJA UGOVORA I NAČIN MEĐUSOBNOG IZVJEŠTAVANJA

Član 27.

- 27.1** Koncesionar će vršiti djelatnosti u skladu sa Ugovorom i propisima, a o svim bitnim promjenama, u odnosu na Ugovor i obavljanje koncesione djelatnosti, blagovremeno će obavještavati Koncedenta.
- 27.2** Koncedent ima pravo i obavezu da vrši stalnu kontrolu izvršenja obaveza iz Ugovora, vezano za rokove, uslove iz prihvaćenog ldejnog rješenja i poštovanje propisa.
- 27.3** Koncedent će kontrolu vršiti preko ovlašćenih inspekcijskih i/ili drugih nadležnih organa.

- 27.4** Pored kontrole iz stava 3 ovog člana, Koncesionar je dužan da omogući slobodan pristup i kontrolu licima ovlašćenim od strane Koncedenta ili od strane ovlašćenih organa uprave.
- 27.5** Koncesionar je dužan da u toku I Faze i II Faze Koncedentu na tromjesečnom nivou dostavlja Izvještaj o sprovedenim aktivnostima, okolnostima koje utiču na realizaciju Ugovora, kao i svim drugim podacima i informacijama vezanim za predmet koncesije. Okolnosti navedene u Izvještaju moraju biti obrazložene i kad je to moguće potkrijepljene neophodnim dokazima. Propust Koncesionara da u ovom izvještaju navede bilo koju od okolnosti koja ima uticaj na mogućnost realizacije ili ograničavanja Ugovora, za posljedicu ima da se na takvu okolnost Koncesionar poslije ne može pozvati, s tim da je nezavisno od ovdje navedenog o svakoj bitnoj okolnosti Koncesionar dužan odmah i bez odlaganja obavijestiti Koncedenta
- 27.6** U toku III faze Plana realizacije, Koncesionar je Izvještaj sa sadržajem kao u članu 27 stav 5 dužan dostavljati jednom godišnje, i to najkasnije do 31. januara relevantne godine za prethodnu godinu.

VAŽEĆI ZAKON, MJERODAVNO PRAVO I RJEŠAVANJE SPOROVA

Član 28.

- 28.1** Izvršenje, sprovođenje i tumačenje Ugovora vršiće se u skladu sa Mjerodavnim pravom.
- 28.2** Sporovi koji nastanu u toku izvršenja Ugovora ili koji su u vezi sa Ugovorom rješavaće se pred Privrednim sudom u Podgorici.

IZJAVE KONCESIONARA

Član 29.

- 29.1** Koncesionar izjavljuje i garantuje:
- 29.1.1** da su zaključenje ovog Ugovora i izvršavanje njegovih obaveza u skladu sa osnivačkim i drugim aktima Koncesionara i da nijesu zavisni od pribavljanja posebnih potvrda, dozvola ili drugih vrsta odobrenja organa Koncesionara radi zaključivanja Ugovora odnosno, ukoliko je pribavljanje takvih potvrda, dozvola ili odobrenja neophodno, da su ista pribavljena;
- 29.1.2** da se zaključivanjem ovog Ugovora ne vrši povreda nijednog propisa i da on nije u sukobu ni sa kojim upravnim, sudskim, arbitražnim ili drugim odlukama koje se odnose na Koncesionara;
- 29.1.3** da se preuzimanjem obaveza po ovom Ugovoru ne vrši povreda nijednog ugovora ili sporazuma u kojem je Koncesionar jedna od ugovornih strana i da protiv Koncesionara nije pokrenut, niti je u toku nikakav postupak, koji bi za posljedicu mogao imati materijalno štetan uticaj na poslovanje, prihode i finansijsko stanje Koncesionara.

JEZIK UGOVORA

Član 30.

- 30.1** Ugovor je sačinjen na crnogorskom jeziku.

IZMJENE I DOPUNE UGOVORA

Član 31.

- 31.1** Izmjene i dopune Ugovora vrše se aneksima na način i u formi predviđenoj za njegovo zaključivanje, i isti se prilažu uz Ugovor i čine njegov sastavni dio.
- 31.2** Aneksi ovog ugovora po svom redosljedu zaključivanja označavaju se arapskim brojevima.
- 31.3** Inicijativu za izmjene i dopune ovog ugovora može dati svaka od Ugovornih strana.
- 31.4** Ugovorna strana, koja je primila pisanu inicijativu za izmjenu i dopunu Ugovora dužna je da se u roku do 30 (trideset) dana izjasni o predloženoj inicijativi

UGOVORNA DOKUMENTACIJA

Član 32.

- 32.1** Ugovornu dokumentaciju čine: Koncesioni akt, Ugovor sa priložima, Plan realizacije, Tehnička dokumentacija i ostala zakonom utvrđena dokumentacija, neophodna za izgradnju i rad Objekta mHE.

NEVAŽENJE I RAZDVOJIVOST

Član 33.

- 33.1** Ukoliko se za bilo koju odredbu Ugovora bude smatralo da je nezakonita, nevažeća ili neprimjenljiva, u cjelini ili djelimično, prema Mjerodavnom pravu, takva odredba ili njen dio će se u toj mjeri smatrati da ne predstavlja dio Ugovora, ali to neće negativno uticati na zakonitost, validnost i primjenljivost preostalog dijela Ugovora. U tom slučaju, Ugovorne strane će uložiti maksimalne napore da, u okviru razumnog vremenskog perioda, zamijene odredbu koja se smatra nezakonitom, nevažećom ili neprimjenljivom, novom odredbom koja će imati isti cilj i efekat, a koja će biti zakonita, validna i primjenljiva.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 34.

- 34.1** Ugovor je sačinjen u 12 (dvanaest) istovjetnih primjeraka od kojih po dva primjerka pripadaju Ugovornim stranama, a po jedan primjerak ministarstvu nadležnom za finansije, Upravi prihoda, Zaštitniku imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, ministarstvu nadležnom za vode, Upravi za vode Crne Gore, Komisiji za koncesije Crne Gore, nadležnom organu za registraciju ugovora.

Za KONCEDENTA

Za KONCESIONARA

„HIDROENERGIJA MONTENEGRO“ DOO

Dragica Sekulić
ministarka ekonomije

Berane

Ovlašćeni zastupnik